voorstel

Zwolle

Beslisnota voor de raad

Datum 12 juli 2023

Openbaar

Onderwerp	Beleidsplan Vrijwilligersondersteuning
Versienummer	
Portefeuillehouder	Michiel van Willigen
Informant	Jenine Hartman/Tom Duteweert
Afdeling	Maatschappelijke Ontwikkeling
Telefoon	(038) 498
Email	J.Hartman@zwolle.nl

Financiële gevolgen

Betreft doel	Doel 1.1.1. sociaal kapitaal
Begroting wijzigen	Nee
Dekking ten laste van	

Bijlagen

1. Beleidsplan vrijwilligersondersteuning
2. Advies Participatieraad
3. Reactie Advies participatieraad

De raad wordt voorgesteld te besluiten om:

1. Het beleidsplan vrijwilligersondersteuning vast te stellen
2. Kennis te nemen van het advies van de Participatieraad Zwolle en onze reactie daarop.

Toelichting op het voorstel

Inleiding

Van oorsprong zijn er in Zwolle vele inwoners die zich vrijwillig inzetten voor een ander. Zwolle staat bekend om haar betrokken inwoners. Uit het Buurt voor Buurt onderzoek uit 2022 blijkt dat 61% van de Zwollenaren als vrijwilliger actief is geweest. Het CBS laat zien dat in Zwolle veel vrijwilligers actief zijn in vergelijking met vergelijkbare gemeenten en het landelijke gemiddelde. Ook de verschillende lockdowns en een mogelijke angst voor corona bracht daar in eerste instantie geen verandering in. Zo zag het samenwerkingsverband SamenZwolle in 2020 een recordaantal meldingen van Zwollenaren die iets voor een ander wilden betekenen. De betrokkenheid van Zwollenaren is een van de redenen dat het vertrouwen in de medemens in Zwolle hoger ligt dan met vergelijkebare grote steden[1].

Tegelijkertijd is die 61% het laagste percentage sinds het eerste Buurt voor Buurt onderzoek in 2012. Verschillende bewegingen in de samenleving verhogen de druk op vrijwilligers. Een aantal daarvan spelen op de korte termijn, zoals de wachtlijsten bij de formele zorg vanwege de arbeidskrapte in de sector. Andere zijn blijvend zoals de groei van de stad, of spelen op de lange termijn zoals de vergrijzing , Ook de beweging van beschermd wonen naar beschermd thuis en de informele zorg die steeds meer overneemt van de formele zorg en zo de beweging van zwaar naar licht belichaamd. Vluchtelingen, bestaanszekerheid, wonen & zorg, jeugd, de energietransitie. Bij al deze opgaven hebben vrijwilligers een belangrijke rol te spelen.

Datum 21 juni 2023

Vanwege de stijgende vraag naar vrijwilligers is nu het moment om beleidsplan vast te stellen dat de vrijwillige inzet van Zwollenaren waarborgt.

In het gehele proces bij de totstandkoming van het beleidsplan spraken we over de termen nieuw vrijwilligersbeleid en vrijwilligerswerk & mantelzorgbeleid. De termen riepen nogal verwarring op. Om meer duidelijkheid te scheppen over wat waar over gaat is er gekozen voor twee beleidsplannen. Het beleidsplan vrijwilligersondersteuning en het beleidsplan vrijwilligerswerk (informele zorg en mantelzorg) .

1. We creëren duidelijk onderscheid tussen vrijwilligersondersteuning en vrijwilligerswerk (informele zorg, mantelzorg). Het ondersteunen van vrijwilligers gaat over hoe we de intrinsieke motivatie van vrijwilligers kunnen borgen. Het vrijwilligerswerkbeleid geeft antwoord op de vraag hoe we vrijwilligerswerk binnen de informele zorg willen vormgeven, en hoe we overbelasting van mantelzorgers kunnen voorkomen. Beiden vragen andere kaders en doelen.

Het beleidsplan vrijwilligerswerk (informele zorg en mantelzorg) zal later worden vastgesteld. Er liggen op dit moment binnen het sociaal domein meerdere vraagstukken die veel raakvlakken hebben met het beleidsplan vrijwilligerswerk. Het is beter om dit eerst integraal te bekijken en te beoordelen alvorens het beleidsplan vast te stellen. Het gaat hier om:

- Het proces rondom het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) en het Integraal Zorg Akkoord. De uitvoering van Het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) zal in de loop van 2023 duidelijk worden. Het GALA is een akkoord tussen gemeenten, GGD, zorgverzekeraars en VWS om zich gezamenlijk in te zetten op een gezond en actief leven met een stevige sociale basis.
  Eind 2023 zal het regioplan van het Integraal Zorg Akkoord (IZA) worden opgeleverd.
- In het programma wonen en zorg zijn opgaven geformuleerd die een sterke relatie hebben met de inzet van vrijwilligers. Als voorbeeld het programma wonen en zorg voor de Zwolse seniorenhuisvesting.
- Daarnaast wordt de mogelijkheid om een strategie Community Building te ontwikkelen onderzocht die veel kan gaan betekenen voor het vrijwilligerswerk.

Deze beslisnota gaat over het beleidsplan vrijwilligersondersteuning**.**

Beoogd effect
Het effect van het nieuwe beleidsplan is dat de ondersteuning en waardering van de vrijwilliger geborgd blijft in de context van een toenemende vraag en druk daar waar gewenst groeit. Het beleidsplan geeft richting aan hoe de ondersteuning en waardering voor de vrijwilliger en de komende jaren zal plaatsvinden.

Argumenten
1.1 *Dit beleidsplan is samengesteld in een proces van co-creatie met verschillende partijen en organisaties in de stad.*
Er zijn totaal zes sessies georganiseerd waarin verschillende partijen en organisaties mee konden praten over het beleid. Er is in het proces gebruikt van een kerngroep aan partijen bestaande uit ZwolleDoet!, Stadkamer, Diaconaal Platform, en SportService. Zijn hebben op intensieve wijze mee kunnen denken over het beleid. De kerngroep vertegenwoordigde een brede groep die op meerdere

momenten ook inspraak hebben gehad. Een aantal deelnemers waren: Hart voor Zwolle, Stichting Present, Travers, Focus, IntermeZZo, Toegankelijk Zwolle, Humanitas, Openluchtbad Zwolle, Bevrijdingsfestival, Scouting, Wijkstichting Stadshagen, Participatieraad, Sociaal Wijk Team, en WIJZ

Het beleidsplan wordt breed gedragen in de stad en partijen hebben aangegeven zich inhoudelijk te kunnen vinden in het stuk.

1.2 *Met het Buurt-voor-Buurt onderzoek hebben we bestaande instrumenten om het effect van het beleidsplan te monitoren*
In het Buurt-voor-Buurt onderzoek is maatschappelijke inzet een van de thema's. Door het onderzoek weten we hoe percentage inwoners dat zich vrijwillig inzet zich heeft ontwikkeld sinds 2012. Dat betekent dat ook dat we in 2024 en verder kunnen monitoren hoe dit percentage zich ontwikkeld.

1.3. *Met dit beleidsplan dragen we bij aan alle bewegingen en opgaven die zich afspelen in de sociale basis.*
Vrijwilligers zijn actief in elke sector. Bij scholen, sport-, cultuur-, en hobbyverenigingen, arbeids-, politieke-, en levensbeschouwelijke organisaties, bij jeugdwerk, in kerken, in de buurt, in de hulpverlening en in de zorg. Dit beleidsplan vrijwilligersondersteuning gaat over al die vrijwilligers. Daardoor draagt het bij aan alle bewegingen en opgaven die zich afspelen in de sociale basis.

1.4 *Met dit beleidsplan versterken we de sociale basis*
Door de intrinsieke motivatie van vrijwilligers als leidraad te nemen zorgen we ervoor dat ook in de toekomst Zwolle trots mag zijn op haar betrokken inwoners. Door het erkennen, waarderen en ondersteunen van vrijwilligers creëerden we een vrijwilligersbestand dat op lange termijn zorgt voor een sterke sociale basis.

1.5 *Met dit beleidsplan maken we kostenbesparende bewegingen elders mogelijk*
Doordat dit beleidsplan de verschillende bewegingen en opgaven mede mogelijk maakt draagt het bij aan preventie en bezuinigingen. Overgebleven budget elders kan dan vervolgens ingezet worden om de groeiende groep vrijwilligers te kunnen blijven ondersteunen, erkennen en waarderen.

1.6 *ZwolleDoet! geeft uitvoering aan dit beleidsplan.*
ZwolleDoet! heeft een unieke positie in Zwolle als centraal punt voor ondersteuning aan alle vrijwilligers. Met dit beleidsplan borgen en versterken we de positie van ZwolleDoet! om vrijwilligers, verenigingen en organisaties te ondersteunen.

2. *De participatieraad ondersteunt de inhoud van het beleidsplan en de gemaakte scheiding*
Wij zijn blij met de constructieve en nuttige feedback vanuit de Participatieraad en hebben het advies (bijlage 2) benut bij het vorm geven van het beleidsplan. In bijlage 3 vindt u onze reactie op het advies van de Participatieraad. De participatieraad is op de hoogte gesteld van het proces van vaststellen van beide beleidsplannen.

Risico's
In het co-creatie proces hebben veel partijen meegedaan en de gestelde kaders worden breed gedragen. Het is een collectief proces met collectieve keuzes. Dit betekent dat mogelijke wensen van individuele partijen niet altijd zijn opgenomen in het plan en zij zich daardoor niet voor 100% herkennen.

Het beleidsplan gaat uit van een groeiende begroting. Als de gewenste kosten elders niet

waargemaakt kunnen worden zal het budget voor vrijwilligersondersteuning niet mee kunnen stijgen.

Financiën
Op het moment ontvangt ZwolleDoet! ongeveer €850.000 voor het ondersteunen, erkennen en waarderen van vrijwilligers. Het budget voor dit beleidsplan zal meegroeien met het budget dat op andere kostenposten wordt bespaard.

Organisatie	Activiteit	Budget
ZwolleDoet!	Steunpunt vrijwilligers	€366.288
ZwolleDoet!	SamenZwolle Frontoffice	€143.745
ZwolleDoet!	Steunpunt Informele Zorg	€344.101
	Totaal:	€854.134

Communicatie
Met alle betrokken partijen zal de vaststelling van het beleidsplan worden gedeeld.

Vervolg
Met alle betrokken partijen, zowel intern als extern, wordt overlegd hoe er uitvoering wordt gegeven aan het nieuwe beleidsplan. Het beleidsplan is weliswaar nieuw, maar veel van wat is beschreven vindt al plaats. Het is op sommige onderwerpen nodig dat er aanscherping en bijsturing komt om meer conform het nieuwe beleidsplan activiteiten te ontwikkelen.

Openbaarheid
Ja

Burgemeester en Wethouders van Zwolle,

voorzitter, Peter Snijders

secretaris, Dick Emmer